

Det kan ikke nægtes, at de nuværende Valg have med Hensyn til Partistillingen her i Thinget en vis Betydning, og det er klart, at Valgenes Resultat har været en Seir for det radikale Høire over det moderate Høire. Det er utvivlsomt, at denne Del af Høire er det, som seirede, men der kan heller ingen Tvivl være om, at saa længe den dominerer Landstinget og Regjeringen, saa længe den har Overtaget, kan der aldrig blive Andet end Worden her i Landet. Det er den Fraktion, der har seiret, den har slaaet Modstanden ned fra saadanne Folks Side, som jeg ikke tvivler om ere bejlede af Ønstet om et fornuftigt Resultat, Folk, for hvem jeg har megen personlig Agtelse og Sympathi. Men jeg er fuldstændig vis paa, at disse Mænd, lige saa lidt som de have været i Stand dertil før, nu ville kunne udrette Noget, fordi det Parti, som har kunnet dominere vore Modstandere i den Grad, at det har hindret al Forhandling, naturligvis bliver saa meget stærkere, efter at det har viist sig ved Valgene at have den største Chance fremfor det moderate Høire. Valget blev det — jeg vil ikke sige forfatningsfjendtlige, thi det er saadant et stygt Ord, men det ikke særlig forfatningsbegeistrede Højres Seir overfor de forfatningstro. Det skal ikke tjene til at forbedre Udsigterne til et Forlig. Jeg tror derfor, at man, naar man nu begynder denne Forhandling, ikke bør gjøre sig nogen Illusion. Vi staa overfor en Regjering, som ikke egentlig vil forhandle, eller som gjør det høist nødtigt, og som bruger alle Midler til at undgaa det, og vi staa overfor et Regjeringsparti, som fuldt ud har Magten overfor denne Regjering, og som Regjeringen er politisk fuldstændig afhængig af (Afbrydelse). Der er ikke et Skridt, den foretager uden at spørge, om den tør, og det i den Grad, at naar der skal komme en foreløbig Lov ud, er der et lille Kjøbenhavnst Blad, som et Par Dage i Forveien brøler op paa den forfærdeligste Maade; de andre Højreblade benægte, hvad det lille Blad har sagt, thi de veed ingen Ting. Men naar dette lille Blad har sagt, at Regjeringen er parat, saa kommer Loven. Noget andet Bevis for, at Regjeringen er afhængig af den mindre Højrepressé, behøves ikke, og en sørgeligere og mere beklagelsesværdig Stilling for en Regjering kan man dog ikke vel tænke sig. Under saadanne Forhold kommer der naturligvis ikke Noget ud af det Hele, det er mig aldeles klart, og forsaavidt kunde Oppositionen jo ligesaa godt sige: Folk vil nok en Gang i Tiden blive fornuftige, der er ikke Noget ved den Ting at gjøre. Men det gjør

Oppositionen ikke, og jeg skal tillade mig at sige hvorfor. Sagen er nemlig den, at da Oppositionen begyndte Forhandling, gjorde den det ikke blot som et Tilbud overfor Landstinget og vore Modstandere, men som et Tilbud til Landet; vi gjorde det, fordi vi derigjennem vilde sige: Her er vort Program, her er vor Løsning af Striden, Striden maa løses, nu have vi hørt Regjeringens Maade at løse Striden paa, det er gennem Provisorier, Gendarmer osv., men den Maade, vi vil løse Striden paa, er: alle Parters Forhandling paa Grundlag af Anerkjendelse af alle Parters Ret. Nu er jeg ikke i Tvivl om, at i en særlig fanatisk Tid som den nuværende skal der nogen Tid til at bringe Forstaaelse til Stede hos vore Modstandere, at der skal nogen Tid til, at det fanatiste Parti kan løbe Linen ud og løste den Agtelse, som det fortjener hos sine Egne, og der skal ogsaa nogen Tid til, at et saa afholdt Ministerium kan komme til at vinde den Fortjeneste alle Steder, som det fortjener. Men den Tid kommer nok, vi kunne være fuldstændig rolige for, at det Program, som vi nu have stillet op som Grundlag for det politiske Liv i Fremtiden: Forhandling paa Grundlag af alle Faktors lovlige Veto — et Program, som saa selvfølgelig kan suppleres og erholde yderligere Tilføielse om, hvorledes det og det skal forstaaes, hvad jeg ikke skal komme ind paa nu — efterhaanden vil samle alle fornuftige Mennesker om sig, men det maa vi være klare paa, at det vil ikke ske, saalænge Regjeringspartiet ikke er løbet Linen ud. Saalænge Regjeringen ikke forstaaer, at den maa høre sig, er det klart, at der ikke bliver Fred og Ro i Landet, men der bliver heller ikke Andet end en Fortsættelse af det Nuværende, denne Slendighed, denne Demoralisation, dette daarlige Regjeringsystem paa alle Omraader, baade paa Administrationens og Lovgivningens Omraade, som vi kjende fra de sidste Aar. Vil Regjeringen tage det paa sit Ansvar at fortsætte paa den Maade — nu vel, saa er det ikke Oppositionens Skyld, det er ikke paa vort Ansvar, men den Tid kommer ganske sikkert, da det bliver klart, at dette System ikke kan holdes, og Flere og Flere faae Die for, hvad det fører til. Det kan jeg sige Regjeringen med fuldkommen Sikkerhed, at den Bei, den og dens Benner ere inde paa, fører ikke til Andet, end at det bliver mere og mere klart, at Regjeringen Intet kan udrette, som er værd at tale om, Intet kan gjøre, som duer (Afbrydelse). Ja, den kan lave Forter, Gendarmer osv., men den Slags Ting duer ikke, derved kan ikke bringes en Tilstand til-